

Iværksætteri i Danmark 2015-23

- Samlet trend og forskelle på tværs af kommuner, aldersgrupper, køn og uddannelse

April 2025

DTU Startup Day 2024

Foto: Bax Lindhardt

IRISgroup

Iværksætterlandskabet i Danmark

Iværksætteri er en vigtig drivkraft for erhvervsudvikling, innovation og jobskabelse. Iværksætterlandskabet i Danmark er dog præget af betydelige forskelle – både geografisk og demografisk. Der er store variationer i iværksætteraktiviteten på tværs af regioner og kommuner, og iværksætterraten varierer desuden på tværs af aldersgrupper, uddannelsesniveauer og køn.

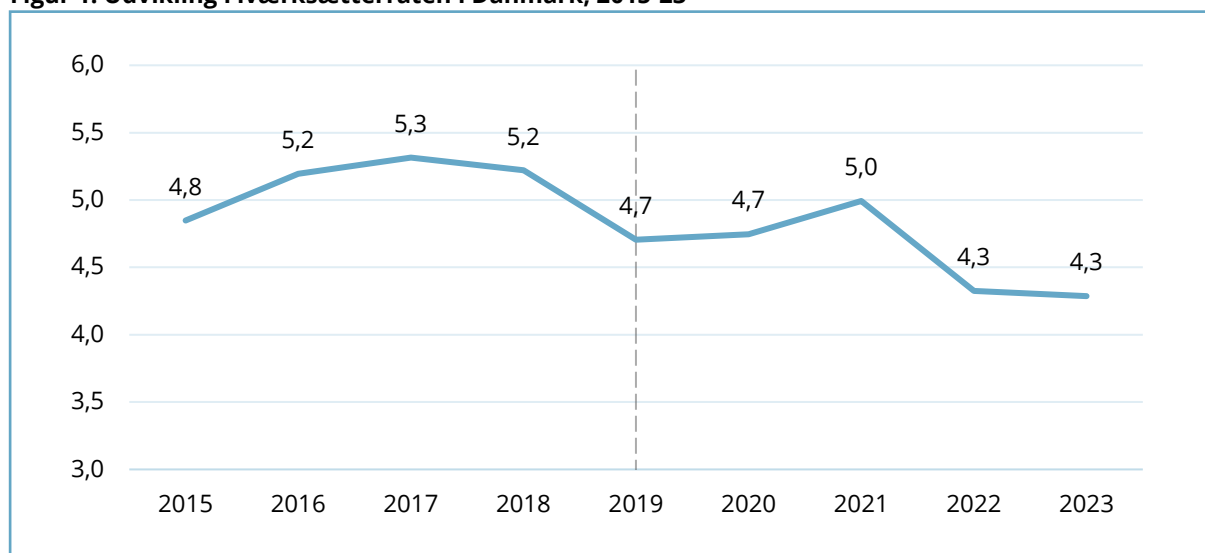
1. Iværksætteraktiviteten er faldet de seneste år

Iværksætterraten – målt som reelle nye virksomheder per 1.000 indbyggere i aldersgruppen 15–64-årige – toppede i 2017 og er derefter faldet betydeligt i to omgange, som det fremgår af figur 1.

Det første fald i 2019 kan bl.a. forklares ved, at muligheden for at stifte iværksætterselskaber (IVS) blev afskaffet samme år. IVS-formen gjorde det muligt at starte selskab med et meget lavt kapitalkrav og var derfor populær blandt mange iværksættere. Afskaffelsen af IVS har formentlig bidraget til et fald i iværksætteraktiviteten, da barriererne for at starte virksomhed dermed blev større for en række potentielle iværksættere. Det skal dog også nævnes, at Danmarks Statistik foretog en justering i den statistiske definition af en iværksætter, hvorfor tallene før og efter 2019 ikke er helt sammenlignelige.¹

I 2022 ses endnu et markant fald. Dette skal ses i lyset af ændrede generelle økonomiske vilkår. Perioden efter 2021 har været præget af stigende renter, betydelig inflation og øget økonomisk usikkerhed. Ifølge Erhvervsministeriet² og EIFO³ har dette dæmpet iværksætteraktiviteten, ligesom ændrede forbrugsmønstre og mere forsigtige kapitalmarkeder har gjort det mere udfordrende at starte virksomhed.

Figur 1. Udvikling i iværksætterraten i Danmark, 2015-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er antallet af nye virksomheder per 1.000 indbyggere i alderen 15-64-årige.

Den stiplede linje markerer et databrud, der betyder, at tallene før og efter 2019 ikke er helt sammenlignelige.

¹ Danmarks Statistik (2024): Iværksætteri i Danmark

² Erhvervsministeriet (2023): Iværksætteri i Danmark

³ EIFO (2024): From Startup to Scaleup

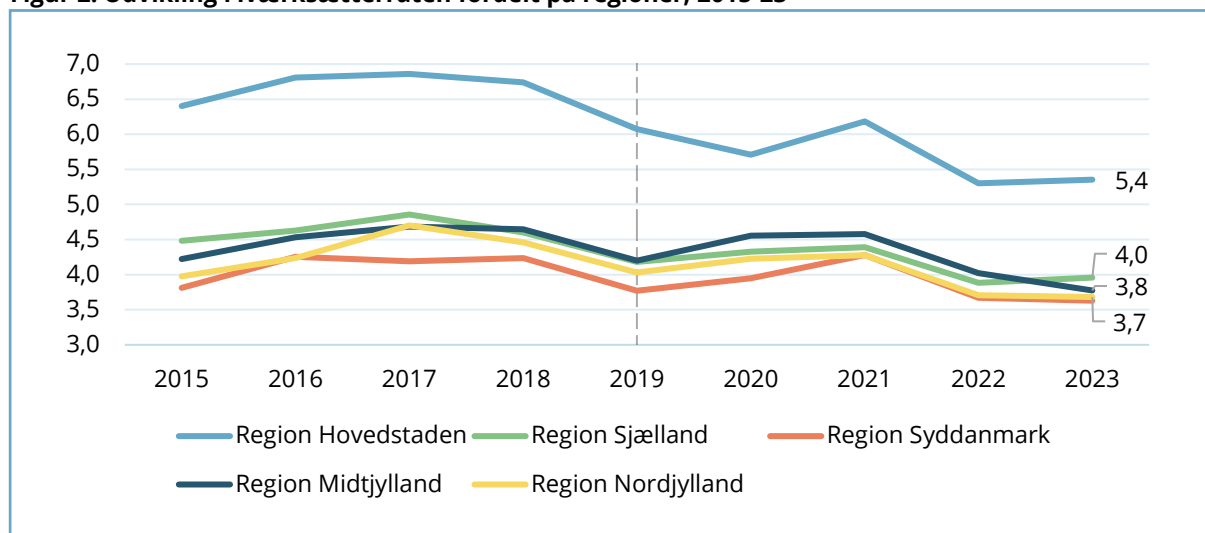
2. Store geografiske forskelle i iværksætteraktiviteten

I perioden 2015–2023 har Region Hovedstaden konsekvent haft den højeste iværksætterrater blandt de danske regioner – med betydelig afstand til de øvrige regioner. De øvrige regioner har ligget på et mere ensartet niveau og fulgt parallelle udviklingsforløb. Region Midtjylland er dog den af de fire regioner, der har oplevet det største fald siden 2021.

Forskellen mellem Region Hovedstaden og resten af landet er blevet indsnævret, og en stor del af faldet i iværksætterraten på nationalt plan efter 2018 kan således forklares ved en nedgang i iværksætteraktiviteten i Region Hovedstaden.

Tidligere analyser har vurderet, at de geografiske forskelle i iværksætteraktiviteten hænger sammen med forskelle i de strukturelle vilkår i regionerne. Det fremhæves bl.a., at storbyområder traditionelt har haft bedre rammebetingelser for iværksætteri – herunder adgang til store markeder, kapital, erhvervsklynger og specialiseret arbejdskraft⁴. Herudover er iværksætteraktiviteten større inden for serviceerhverv end i fx industri og landbrug, som udgør en forholdsvis beskeden del af erhvervsstrukturen i Region Hovedstaden (se også afsnit 6 for en forklaring på den højere iværksætterrater i Region Hovedstaden).

Figur 2. Udvikling i iværksætterraten fordelt på regioner, 2015-23

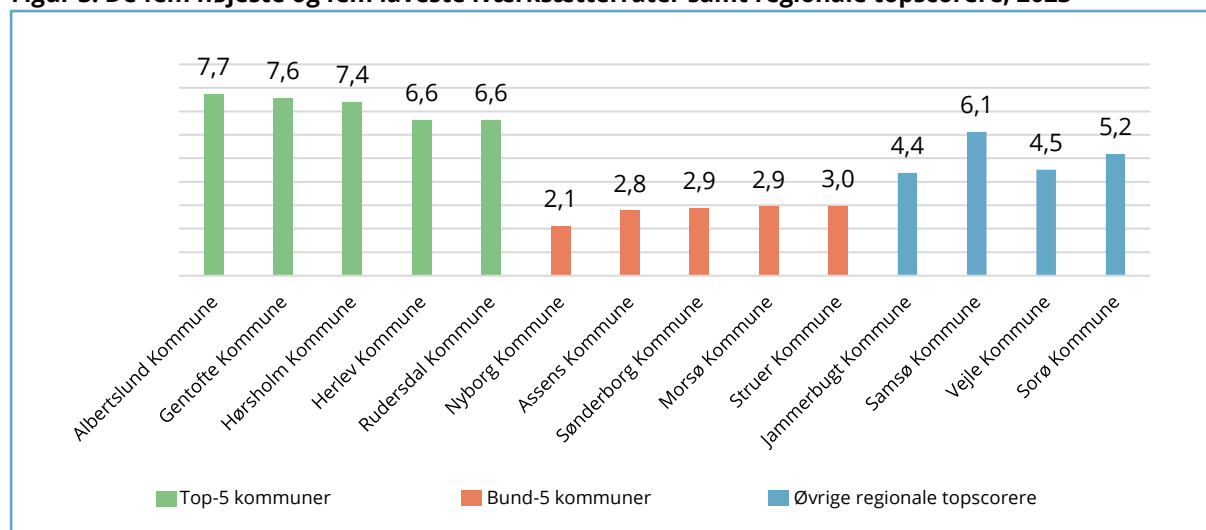

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er antallet af nye virksomheder per 1.000 indbyggere i arbejdsstyrken (15-64-årige).

Der er også betydelige forskelle i iværksætterraten på tværs af kommuner. I 2023 havde Albertslund, Gentofte og Hørsholm Kommuner de højeste iværksætterrater, mens Sønderborg, Morsø og Struer Kommuner lå lavest. De højest placerede kommuner er alle beliggende i Region Hovedstaden, hvilket underbygger billedet af en geografisk koncentration af iværksætteri i Østdanmark.

⁴ Erhvervsministeriet (2023): Iværksætteri i Danmark

Figur 3. De fem højeste og fem laveste iværksætterrater samt regionale topscorere, 2023

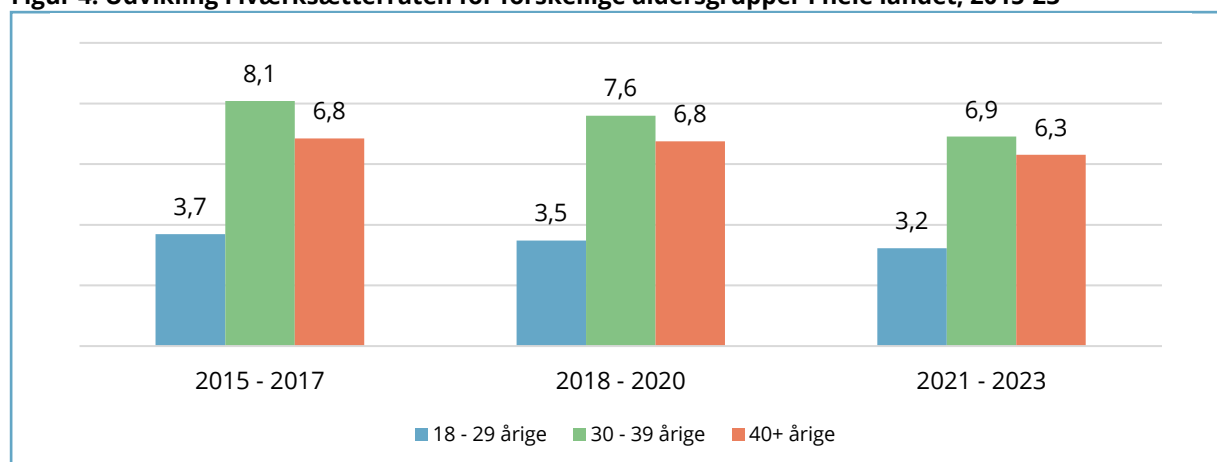
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Albertslund Kommune er regional topscorer i Region Hovedstaden.

3. Iværksætteri på tværs af aldersgrupper

Udviklingen i iværksætteri på tværs af aldersgrupper følger i store træk samme mønster som den overordnede tendens i figur 1 – med et fald efter 2017. Faldet i de seneste år er dog mest markant blandt de 30–39-årige, som i hele perioden også er den gruppe, der har haft den højeste iværksætteraktivitet.

Iværksætterraten⁵ er – ikke overraskende – lavest blandt den unge del af arbejdsstyrken, der alt andet lige har mindst erfaring at bygge virksomheder på. Forskellene kan således hænge sammen med, at iværksætteri i højere grad lykkes, når der er opbygget branchekendskab, netværk og kapital – forhold, der typisk følger med erfaring. Erhvervsministeriet har tidligere fremhævet, at netop erfaring og adgang til finansiering er afgørende for at skabe levedygtige og vækstorienterede virksomheder.⁶

Figur 4. Udvikling i iværksætterraten for forskellige aldersgrupper i hele landet, 2015-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

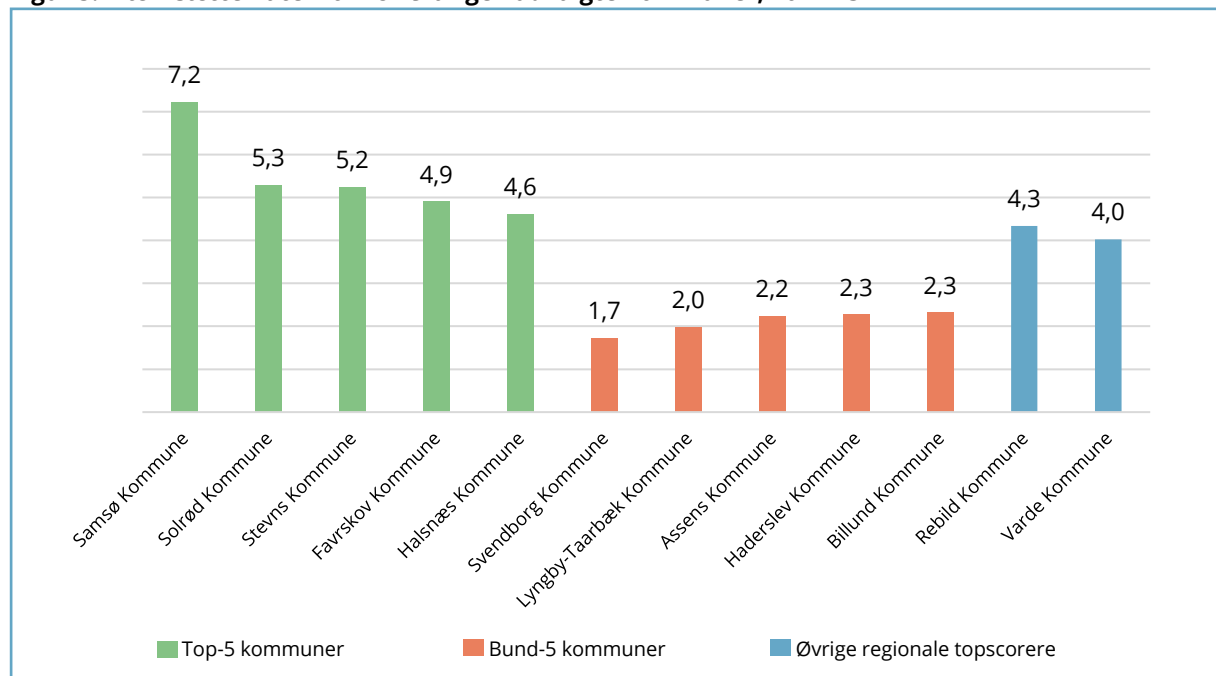
Note: Iværksætterraterne er beregnet som et årligt gennemsnit for de tre perioder.

⁵ Iværksætterraten opgøres herfra som antallet af nye iværksættere (personer) i forhold til arbejdsstyrken – og ikke som antallet af nye virksomheder i forhold til arbejdsstyrken, som i de foregående afsnit.

⁶ Erhvervsministeriet (2019): Erfaring er en vigtig parameter for vækstsucces

Inden for de enkelte aldersgrupper er der også store forskelle på tværs af kommuner – ikke mindst blandt unge iværksættere (18–29-årige), som det fremgår af figur 5. Det kan afspejle, at der i nogle dele af landet er større fokus på at stimulere iværksætteri i uddannelsessystemet.

Figur 5. Iværksætterrater for 18-29-årige i udvalgte kommuner, 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

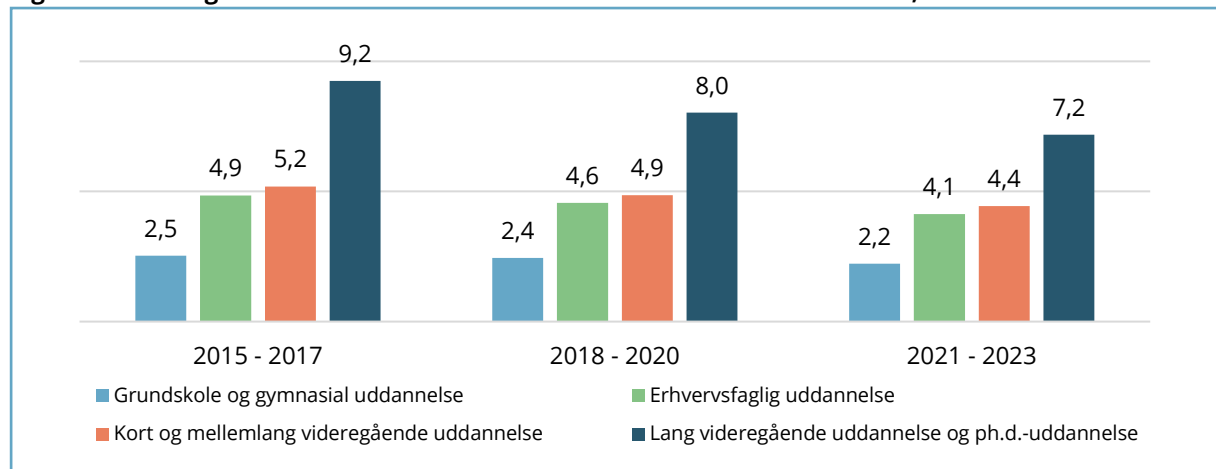
Note: Iværksætterraterne er beregnet som et årligt gennemsnit for den treårige periode. Samsø Kommune er regional topscorer for Region Midtjylland. Solrød Kommune er regional topscorer for Region Sjælland. Halsnæs Kommune er regional topscorer for Region Hovedstaden.

Det er interessant, at ingen af topscorerne på de samlede iværksætterrater ligger i top-5 for iværksætterraten blandt de 18–29-årige. Der er med andre ord stor variation i, hvilke aldersgrupper der trækker iværksætteraktiviteten i de enkelte kommuner.

4. Uddannelsesbaggrund blandt iværksættere

Udviklingen i iværksætterraten har overordnet fulgt samme mønster på tværs af uddannelsesgrupper i perioden 2015–2023, om end faldet i iværksætterraten har været størst for personer med en lang videregående uddannelse.

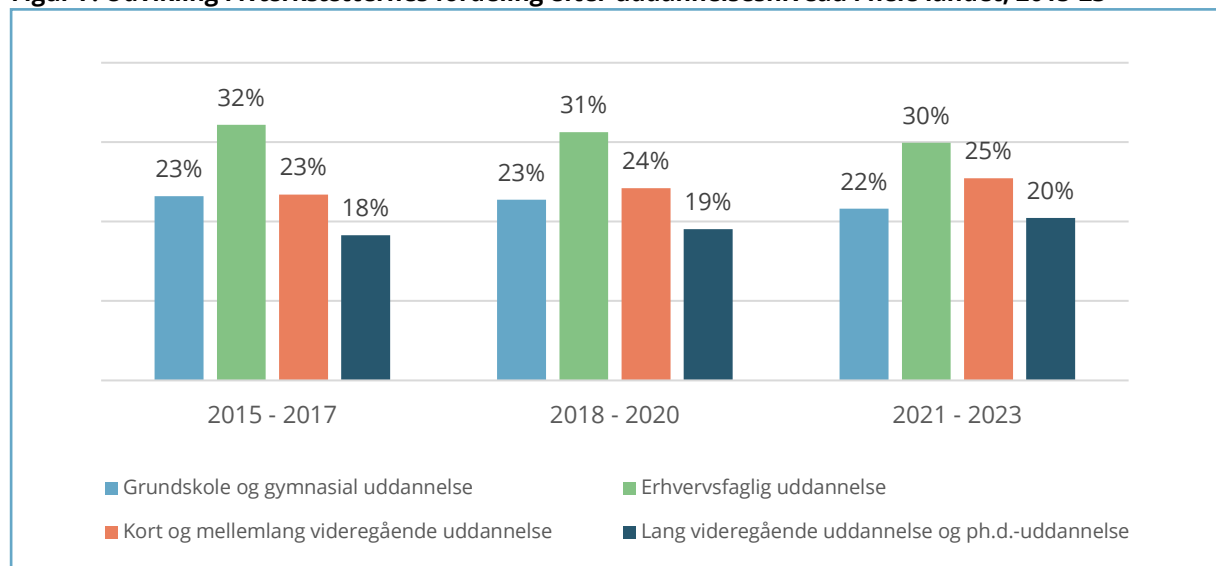
Det fremgår også af figur 6, at iværksætterraten stiger markant med uddannelsesniveau. Iværksætterraten for personer med en lang videregående uddannelse er – trods faldet – stadig mere end tre gange højere end blandt personer med grundskole- eller gymnasial baggrund.

Figur 6. Udvikling i iværksætterraten efter uddannelsesniveau i hele landet, 2015-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraterne er beregnet som et årligt gennemsnit for de tre perioder.

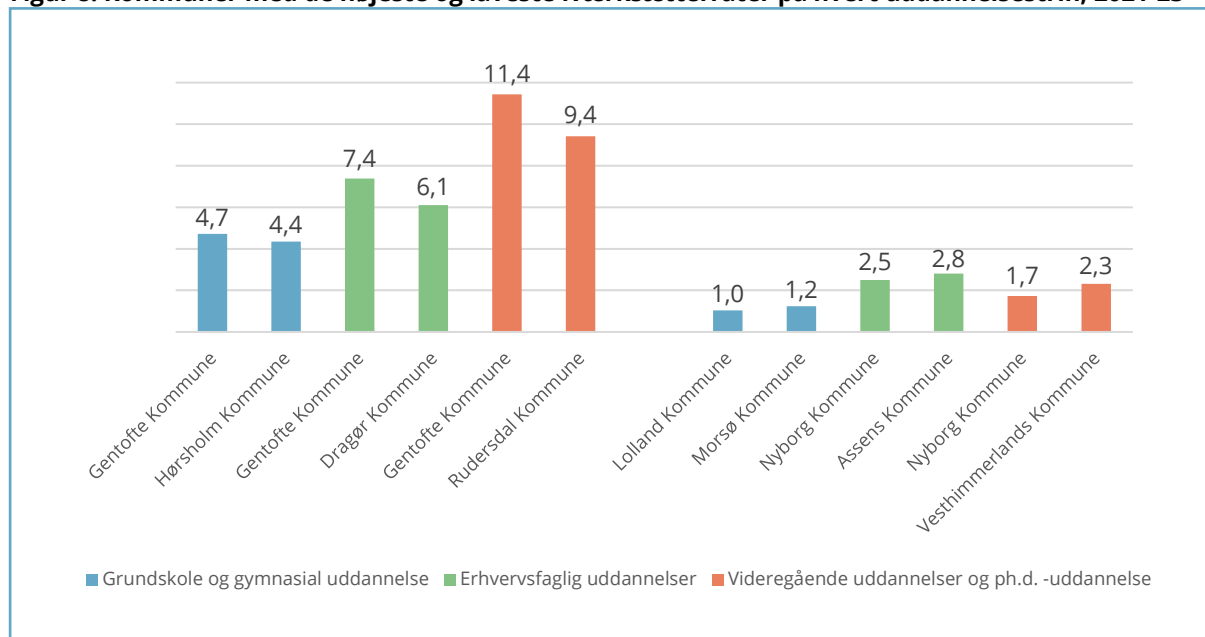
I perioden 2015–2023 har sammensætningen af iværksættere efter uddannelsesniveau været forholdsvis stabil i Danmark. Andelen af iværksættere med videregående uddannelser – både korte, mellemlange og lange – er gradvist steget, mens andelen med erhvervsfaglig eller gymnasial baggrund er let faldende. Det afspejler, at befolkningens uddannelsesniveau generelt er stigende.

Figur 7. Udvikling i iværksætternes fordeling efter uddannelsesniveau i hele landet, 2015-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Der er også inden for de enkelte uddannelsesgrupper store forskelle i iværksætterraten på tværs af kommuner. Figuren nedenfor viser, at der særligt blandt borgere med videregående uddannelser ses markante forskelle i iværksætterraten mellem kommunerne. For personer med en videregående uddannelse er iværksætterraten i Gentofte Kommune næsten syv gange højere end i Nyborg Kommune. Som det fremgår, topsper Gentofte Kommune i alle grupper.

Figur 8. Kommuner med de højeste og laveste iværksætterrater på hvert uddannelsesstrin, 2021-23

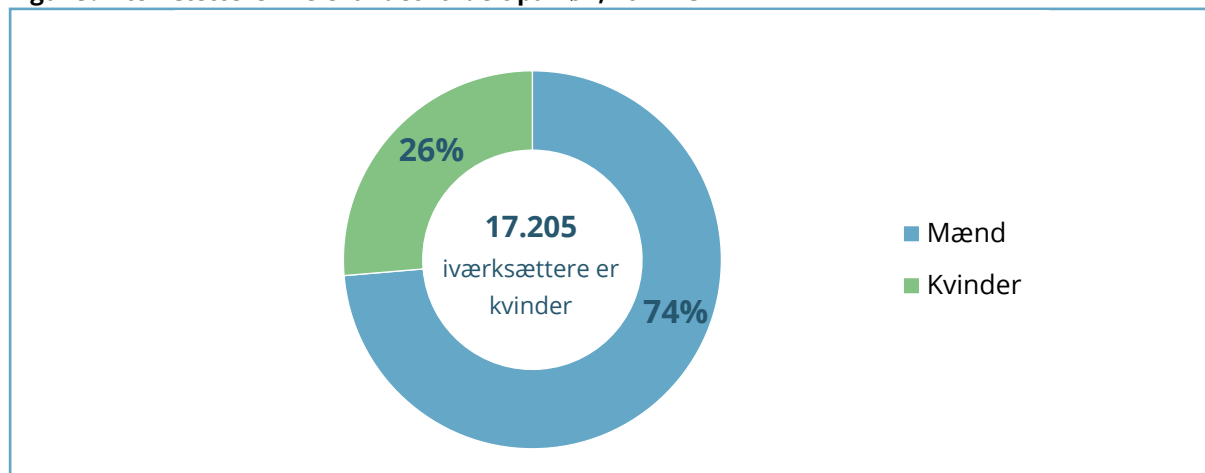
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Lang videregående uddannelse og ph.d. er slået sammen med kort og mellemlang videregående uddannelse. Iværksætterraterne er beregnet som et årligt gennemsnit for de tre perioder.

5. Lav andel kvindelige iværksættere

Selvom der gennem de seneste år er sat fokus på at fremme kvindeligt iværksætteri, er billedet på landsplan fortsat præget af stor kønsbalance. Kun omkring hver fjerde iværksætter i Danmark er kvinde – og denne andel har kun rykket sig marginalt siden 2015. Bag det stabile landsgennemsnit gemmer der sig imidlertid betydelige geografiske forskelle.

Figur 9. Iværksættere i hele landet fordelt på køn, 2021-23

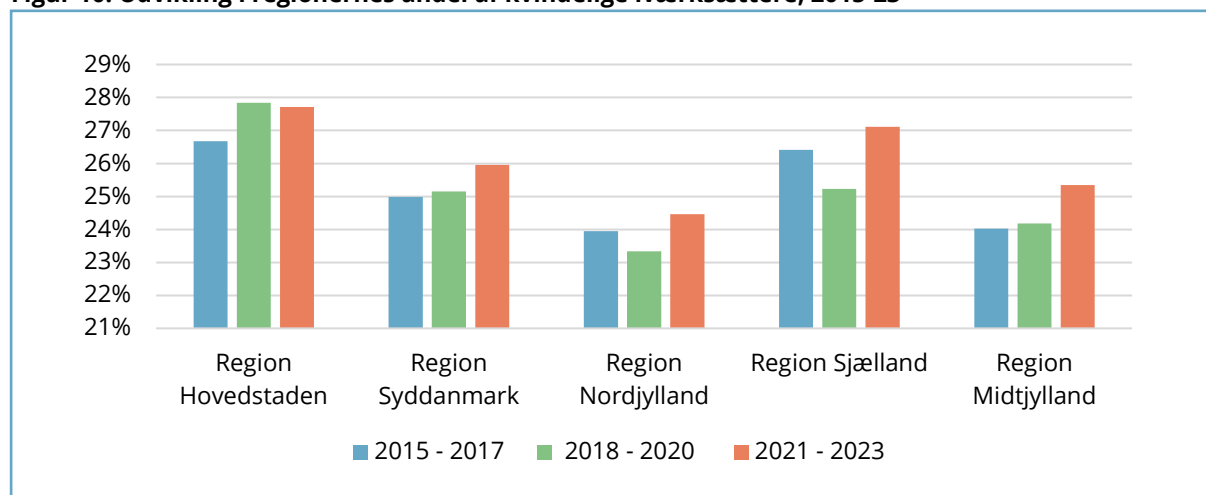

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Antallet af iværksættere inden for den treårige periode afgrænses til unikke personer inden for perioden.

På tværs af regionerne ligger andelen af kvindelige iværksættere mellem 24 og 28 pct. i perioden 2021-23. Region Hovedstaden har den højeste andel, mens Region Nordjylland har den laveste andel kvindelige iværksættere. Det fremgår af figur 10.

Figur 10. Udvikling i regionernes andel af kvindelige iværksættere, 2015-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Antallet af iværksættere i den treårige periode afgrænses til unikke personer inden for perioden.

Der er store variationer i andelen af kvindelige iværksættere både mellem landsdele og inden for de enkelte regioner. I enkelte kommuner udgør kvinder over 40 pct. af de nye virksomhedsstiftere, mens andelen i andre kommuner ligger under 25 pct. Det gælder også inden for samme region – fx varierer andelen i Syddanmark fra 42 pct. i Langeland og Ærø Kommuner til 22 pct. i Kolding Kommune.

Disse forskelle vidner om, at kvinders iværksætteraktivitet ikke alene afhænger af nationale rammevilkår, men i høj grad formes af lokale erhvervskulturer, netværk, adgang til rollemodeller samt forskelle i erhvervsstrukturen.

Tabel 1. Kommuner med hhv. højeste og laveste andel kvindelige iværksættere, 2021-23

	Højeste andel (pct.)	Laveste andel (pct.)
Region Nordjylland	Frederikshavn (27%)	Thisted (20%)
Region Syddanmark	Langeland & Ærø (42%)	Kolding (22%)
Region Midtjylland	Lemvig (33%)	Silkeborg (23%)
Region Sjælland	Guldborgssund (31%)	Solrød (24%)
Region Hovedstaden	Gribskov (33%)	Ishøj (18%)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

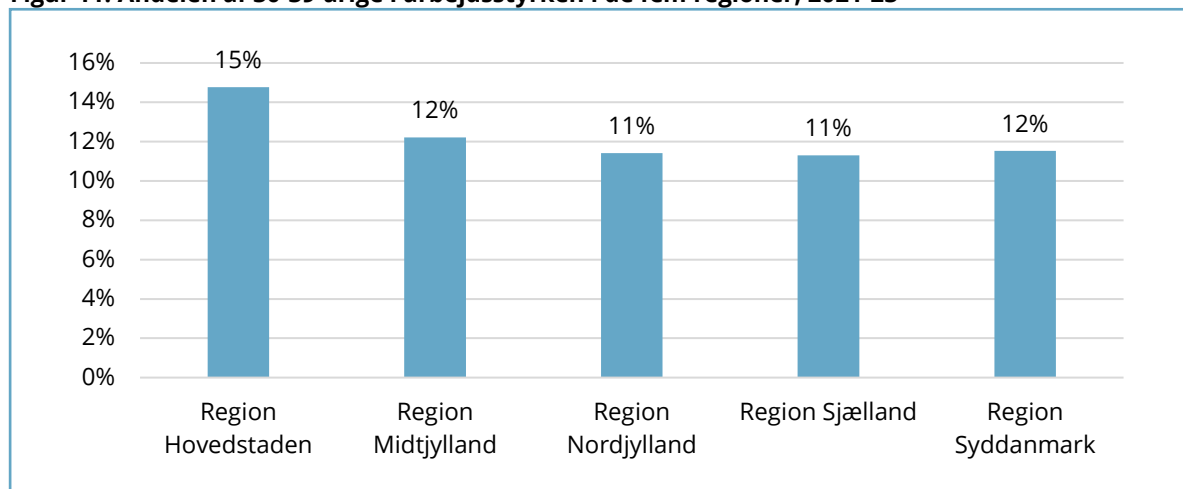
Note: Antallet af iværksættere inden for den treårige periode er afgrænset til unikke personer, der har stiftet virksomhed inden for perioden.

6. Afrunding: Sammenhæng mellem demografi og iværksætteraktivitet

De store forskelle i iværksætteraktiviteten på tværs af uddannelse og alder gør det nærliggende at undersøge, om de betydelige geografiske forskelle i iværksætterraten kan forklares ved befolkningens alders- og uddannelsessammensætning.

Det viser sig, at en stor del af Region Hovedstadens høje iværksætterrater netop kan forklares ved, at en stor andel af arbejdsstyrken tilhører befolkningsgrupper med høj iværksætteraktivitet. Figur 11 viser for eksempel, at regionen har den højeste andel 30–39-årige, der – som tidligere vist – er de mest aktive på iværksætterområdet.

Figur 11. Andelen af 30-39-årige i arbejdsstyrken i de fem regioner, 2021-23

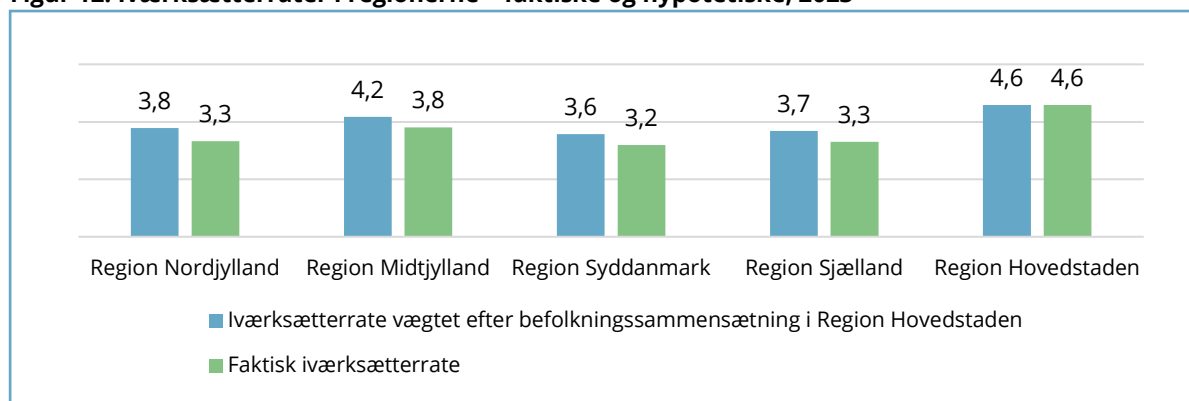

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Andelen af 30-39-årige er opgjort som andelen af personer i aldersgruppen blandt den samlede befolkning i alderen 15-64 år i regionerne.

Uddannelsesniveaets betydning er illustreret i figur 12. Figuren viser både de faktiske iværksætterrater og de iværksætterrater, som ville fremkomme, hvis de øvrige regioner havde samme befolkningssammensætning (efter uddannelse) som Region Hovedstaden. Det fremgår, at dette reducerer forskellene markant.

Figur 12. Iværksætterrater i regionerne – faktiske og hypotetiske, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren viser, hvordan iværksætterraten i hver region ville se ud, hvis befolkningen i alderen 15-64 år var fordelt på samme måde efter uddannelsesniveau som i Region Hovedstaden. Beregningen bygger på regionernes faktiske iværksætterrater inden for hver uddannelsesgruppe.

Samlet viser figur 11-12, at demografiske forskelle er en overset faktor i analyser af de regionale forskelle på iværksætterområdet, jf. afsnit 2.